

Regelbunden tillsyn i Berghemskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Järfälla kommun och besökt Berghemskolan den 2 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 11 maj 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna, vilket sker i samband med skolbesöket.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen Berghemskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Berghemskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Berghemskolan.

Berghemskolan	Antal elever
Förskoleklass	28
Grundskola	214

Källa: Skolans uppgift, hösten 2008

Berghemskolan ligger i Kallhälls skolområde och innefattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. På skolan finns också fyra grupper med nyanlända elever som undervisas i så kallade förberedelseklasser.

Skolledningen består av rektor, biträdande rektor och en intendent och undervisningen är organiserad i sex arbetslag.

Tillsynen av Berghemskolan innefattar förskoleklass och årskurs 1-6.

Berghemskolan ingår, tillsammans med övriga kommunala skolor i Järfälla, i försöket med timpanelös utbildning i grundskolan.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Berghemskolan					Riket
	2004	2005	2006	2007	2008	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Av tabell 2 framgår att Berghemskolan saknar uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen. Detta bedöms under avsnitt 3.4.1.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar skolans egen statistik att 89,3 procent av eleverna når målen i matematik, svenska och engelska år 2008. Jämfört med tidigare år visar resultaten på en markant förbättring. Skolinspektionen konstaterar att det inte går att göra en bedömning av elevernas kunskapsresultat på Berghemskolan eftersom skolan saknar uppgifter på hur stor andel elever som når målen i alla ämnen i årskurs 5. Resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 5 indikerar dock att eleverna når godtagbara resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I grundskoleförordningen anges att i kursplanen för varje ämne finns de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte skolåret. Tillsynen visar att i Berghemskolan följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, matematik och engelska, däremot inte i övriga ämnen. Detta behöver skolan åtgärda.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I grundskoleförordningen anges att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling i och sociala utveckling bäst kan stödjas (utvecklingssamtal). Tillsynen av Berghemskolan visar att lärarna redogör för elevernas kunskapsutveckling i första hand inom ämnena svenska, matematik och engelska i relation till målen i kursplanerna. Skolinspektionen bedömer att lärare under utvecklingssamtalen måste redogöra för elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

1.2.3 Lärarna upprättar en framtidsytande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska läraren se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har. Tillsynen i Berghemskolan visar att eleverna genomgående har små möjligheter att utöva inflytande över undervisningsprocessen och över sitt eget lärande. Generellt sett har eleverna också en begränsad kännedom om målen för utbildningen. Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva

inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras.
--

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
All undervisning ska enligt läroplanen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Vid tillsynen framkommer att det finns elever som inte får tillräckliga utmaningar i de olika ämnena. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att anpassa undervisningen till alla elevers förutsättningar och behov behöver förbättras.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen. I tillsynen framkommer att särskilt stöd erbjuds bara elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen erbjuds inte detta stöd. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I Berghemskolan upprättas inte åtgärdsprogram i alla ämnen för alla elever i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogram måste upprättas när det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd i ett ämne.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen bör vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Enligt en särskild förordning ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bearbetning av planen, se vidare skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). I detta arbete bör beaktas att plankravet från och med den 1 januari 2009 framgår av 14 a kap. 8 § skollagen och 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567). Skolinspektionen har granskat Berghemskolans likabehandlingsplan och funnit att den tydligare behöver utgå från en aktuell kartläggning av skolans behov inom området. Skolinspektionen bedömer att åtgärder måste vidtas för att upprätta en likabehandlingsplan som fullt ut svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1. Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska alla barn och ungdomar ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet. Utbildningen ska inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet. Undervisning måste anordnas i alla ämnen och om en elev bedöms, efter en utredning av elevens behov, inte kunna tillgodogöra sig utbildning i vissa ämnen får styrelsen, efter att ha hört elevvårdskonferensen, besluta om anpassad studiegång för enskild elev. I tillsynen framkommer att eleverna i den s.k. förberedelseklassen inte erbjuds undervisning i alla ämnen. Beslut om anpassad studiegång har inte fattats för dessa elever (gäller de elever som är bosatta i Sverige). Skolinspektionen bedömer att undervisning måste anordnas i alla ämnen och om en elev bedöms att inte kunna tillgodogöra sig utbildningen i alla ämnen ska beslut om anpassad studiegång fattas.

3.1.2. Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3. Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4. Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2. Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.3. Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.4. Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3. Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1. Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3. Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.4. Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4. Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Vid tillsynen framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete pågår på skolan, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas i arbetslag och ledningsgrupp. Däremot görs ingen uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen på övergripande nivå. Skolinspektionen bedömer sammantaget att Berghemskolan behöver vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.4.2. Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av Berghemskolans kvalitetsredovisning för år 2007 som innehåller beskrivningar av i vilken mån skolan har uppnått resultat i förhållande till nationella mål, analys och bedömningar av måluppfyllelsen samt åtgärder som behöver vidtas för bättre måluppfyllelse. Dock saknas en redovisning av skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen samt uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolans kvalitetsredovisning inte till fullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-02-11 Stockholm

Marita Bergman

Anette Älmdalen